

Uniwersytet
Wrocławski

INSTYTUT PSYCHOLOGII
WYDZIAŁ NAUK HISTORYCZNYCH
I PEDAGOGICZNYCH

**PRZEGLĄD
BIBLIOTERAPEUTYCZNY**

TOM VI | NUMER 2 | ROK 2016

DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY
FACULTY OF HISTORICAL
AND PEDAGOGICAL SCIENCES

**BIBLIOTHERAPY
REVIEW**

VOLUME VI | NUMBER 2 | 2016

Wrocław 2016

ADRES
„Przegląd Biblioterapeutyczny”
Instytut Psychologii
Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
Uniwersytet Wrocławski
50-527 Wrocław, ul. Dawida 1
e-mail: w.czernianin@psychologia.uni.wroc.pl
lub: k.chatzipentidis@psychologia.uni.wroc.pl
tel.(0 71) 367-20-01 wew. 134
fax (71) 367-41-10

ADDRESS
Bibliotherapy Review
Department of Psychology
University of Wrocław
ul. Dawida 1
50-527 Wrocław
Poland

Patronat medialny

Online access: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/81798>

„Przegląd Biblioterapeutyczny jest indeksowany w specjalistycznych bazach danych:
[Google Scholar](#), [Europeana](#), [ViFaOst](#), [Federacja Bibliotek Cyfrowych](#)”

Instytut Psychologii
Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych
Uniwersytet Wrocławski

*Department of Psychology
Faculty of Historical and Pedagogical Sciences
University of Wrocław*

Przegląd Biblioterapeutyczny

Tom VI, Numer 2, Rok 2016

Bibliotherapy Review

Volume VI, Number 2, 2016

Wrocław 2016

RADA NAUKOWA / EDITORIAL BOARD

PRZEWODNICZĄCA / SENIOR ASSOCIATE EDITOR:

Wita Szulc, em. profesor Uniwersytetu Wrocławskiego,
Prezes Stowarzyszenia Arteterapeutów Polskich „Kajros”

CZŁONKOWIE / ASSOCIATE EDITORS:

Genowefa Surniak, Prezes Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego,
Alicja Kuczyńska, em. profesor Uniwersytetu Wrocławskiego,
Halina Czernianin, Uniwersytet Wrocławski,
Kristine Martinsone, Riga Stradins University (Latvia),
Srikanthaluxmy Arulanantham, University of Jaffna (Sri Lanka),
Ała Wasyluk, University of Educational Management of National Academy of Pedagogical Sciences
of Ukraine (Ukraine)
Theodoros Kyrkoudis, Democritus University of Thrace (Greece),
Miroslav Prstacić, University of Zagreb (Croatia)

REDAKCJA / EDITORS

Wiktor Czernianin – redaktor naczelny / *editor-in-chief*
Kiriakos Chatzipentidis – sekretarz redakcji / *assistant to the editor*

„Przegląd Biblioterapeutyczny” (półrocznik) znajduje się na
liście czasopism punktowanych MNiSW (część B, poz. 1380, pkt. 5).

Deklaracja o wersji pierwotnej:

Wersją pierwotną czasopisma „Przegląd Biblioterapeutyczny” / *Bibliotherapy Review*
jest wersja elektroniczna.

Wydane staraniem Instytutu Psychologii Wydziału Nauk Historycznych
i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego.

*Published by Department of Psychology Faculty of Historical
and Pedagogical Sciences University of Wrocław.*

Redaktor merytoryczny tomu: Wiktor Czernianin
Redaktor tematyczny: Anita Stefańska
Redakcja polonistyczna: Halina Czernianin
Korekta: Kiriakos Chatzipentidis

© Copyright by Department of Psychology,
University of Wrocław, Poland

Cover design: Marcin Fajfruk
Typesetting: Urszula Michaldo, Bartłomiej Siedlarz

ISSN 2391-971X

Publishing House eBooki.com.pl
ul. Obornicka 37/2
51-113 Wrocław
tel.: +48 602 606 508
e-mail: biuro@ebooki.com.pl
WWW: <http://www.ebooki.com.pl>

Spis treści

Od Redakcji.....	7
------------------	---

ARTYKULY

Wiktor Czernianin, Halina Czernianin

Relacja między autorem a dziełem w świetle psychoanalizy – na podstawie książki Edwarda Fiały, <i>Modele freudowskiej metody badania dzieła literackiego</i>	11
--	----

Kamila Madeja-Bień

Analiza konsekwencji psychologicznych i rozwojowych codziennego czytania dzieciom na podstawie m.in. raportów z badań Fundacji „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”	25
--	----

Sara Siomkajło

Projekt „Mobilny Ogródek Literacki” jako przykład wykorzystania książek obrazkowych (picture book) autorstwa Iwony Chmielewskiej w warsztatowej pracy z dziećmi	39
--	----

Joanna Tomaszewska

Czy to wszystko rodzina? Promocja tolerancji i edukacyjny aspekt biblioterapii a percepcja społeczna alternatywnych form życia małżeńsko-rodzinnego.....	53
---	----

Kiriakos Chatzipentidis

Analiza bazy ProQuest Dissertations and Theses pod kątem rozpraw doktorskich i prac naukowych przypisanych do słowa kluczowego „bibliotherapy”	67
---	----

Kiriakos Chatzipentidis

Analiza bazy PsycARTICLES pod kątem tytułów przypisanych do słowa kluczowego „bibliotherapy”	81
---	----

Kiriakos Chatzipentidis

Analiza bazy Elsevier – Science Direct pod kątem materiałów wyszukiwanych poprzez słowo kluczowe „bibliotherapy”	91
---	----

DZIAŁ MIĘDZYNARODOWY

Nicholas F. Mazza, Christopher J. Hayton

Poetry therapy: An investigation of a multidimensional clinical model.....	105
--	-----

Alena A. Golzitskaya

Some mechanisms of psychotherapeutic effects in bibliotherapy.....	123
--	-----

RECENZJE

Beata Golacik

Poezjoterapia.....	129
--------------------	-----

Recenzenci	131
------------------	-----

Wskazówki dla autorów	132
-----------------------------	-----

Contents

From Editors.....	7
-------------------	---

ARTICLES

Wiktor Czernianin, Halina Czernianin

The relationship between the Author and the Work in the light of psychoanalysis – based on the book by Edward Fiała, Models of Freudian methods of literary studies	11
--	----

Kamila Madeja-Bień

The analysis of psychological and developmental consequences of daily reading to children based on inter alia research reports from foundation “ABCXXI – All of Poland Reads to Kids”	25
---	----

Sara Siomkajło

Picture book and “Mobilny Ogródek Literacki” project.....	39
---	----

Joanna Tomaszewska

<i>Alles Familie?</i> The promotion of tolerance and educational aspect of bibliotherapy. The public perception of alternative forms of family life.....	53
---	----

Kiriakos Chatzipentidis

Analysis of the ProQuest Dissertations and Theses database – doctoral dissertations and research papers assigned to the keyword “bibliotherapy”.....	67
---	----

Kiriakos Chatzipentidis

Analysis of the PsycARTICLES database – titles assigned to the keyword „bibliotherapy”	81
---	----

Kiriakos Chatzipentidis

Analysis of the Elsevier – Science Direct database – materials searched by keyword “bibliotherapy”	91
---	----

INTERNATIONAL DEPARTMENT

Nicholas F. Mazza, Christopher J. Hayton

Poetry therapy: An investigation of a multidimensional clinical model.....	105
--	-----

Alena A. Golzitskaya

Some mechanisms of psychotherapeutic effects in bibliotherapy.....	123
--	-----

REVIEWS

Beata Golacik

Poetrytherapy	129
---------------------	-----

Consulting editors	131
--------------------------	-----

Guidelines for Authors	132
------------------------------	-----

Od Redakcji

From Editors

Zgodnie z projektem wydawania Serii Monografie „Przeglądu Biblioterapeutycznego” pod redakcją naukową prof. Wity Szulc i dr. Wiktora Czernianina, wraz z tym numerem, ale w 2017 r., ukaże się Monografia nr 2, zatytułowana „Podstawy współczesnej biblioterapii. Podręcznik akademicki”, autorstwa Wiktora Czernianina, Haliny Czernianin, Kiriakosa Chatzipentidisa. W podręczniku łatwo można rozpoznać główne rozdziały książek, które już wydaliśmy w poprzednich latach, jednakże można znaleźć w nim również materiały nowe. Chcieliśmy w nim dać ogólny, dostępny dla początkujących przegląd aktualnego stanu biblioterapii jako autonomicznej nauki oraz jak dochodzi ona, bez wątpienia, do zagadnień teoretycznoliterackich związanych z funkcją terapeutyczną literatury pięknej. Można oczywiście wystąpić z zarzutem, że roszczenia biblioterapii do uwolnienia się od naukowych dyscyplin ją kształtujących zawierają już w sobie pewne stanowisko akademickie, które wymaga uzasadnienia. Biblioterapia akademicka jest niewątpliwie nauką bardzo ciekawą i pożyteczną, albowiem może i chce wypełniać zadania terapeutyczne, jakie stawiają sobie dyscypliny ją współtworzące; są to jednak odrębne nauki, mimo że mają niektóre zakresy wspólne. Zasady autonomiczności biblioterapii nie są dogmatami, ale naukowymi teoriami, które można wesprzeć wynikami terapeutycznymi. Takie pragmatyczne podejście jest jedynym, które nie wykracza poza jej granice.

Wydanie podręcznika jest realizacją postulatu I Krajowej Konferencji „Biblioterapia w ośrodkach akademickich” i ma zapoczątkować serię monografii, m.in. metodologicznych, które na wspomnianej Konferencji zaplanowano, i które są w trakcie opracowywania. Oby te wysiłki przyczyniły się do podniesienia biblioterapii w Polsce na wyższy poziom, dorównujący poziomowi w innych krajach.

Na zawartość tego numeru „Przeglądu” składa się kilka artykułów, m.in. naszego autorstwa o bogatej złożoności relacji między autorem jako człowiekiem a jego twórczością - na podstawie znakomitej książki Edwarda Fiała, „Modele freudowskiej metody badania dzieła literackiego”. Następnie tekst Kamili Madeja-Bień, Analiza konsekwencji psychologicznych i rozwojowych codziennego czytania dzieciom na podstawie min. raportów z badań Fundacji „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom. Artykuł zawiera analizę konsekwencji psychologicznych i rozwojowych codziennego czytania dzieciom. Nakreśla również, wspierając się wynikami analiz statystycznych, współcze-

sne trudności związane z czytaniem książek przez osoby dorosłe, zarówno sobie, jak i dzieciom. Interesujące jest również opracowanie Sary Siomkajło, Projekt „Mobilny Ogródek Literacki” jako przykład wykorzystania książek obrazkowych (picture book) autorstwa Iwony Chmielewskiej w warsztatowej pracy z dziećmi. Projekt „Mobilny Ogródek Literacki” w założeniu ma propagować gatunek w pracy warsztatowej z dziećmi oraz zaakcentować znaczenie kształtowania świadomości estetycznej dziecka. Ważne są artykuły Kiriakosa Chatzipentidisa poświęcone analizie baz danych zawierających informacje o rozprawach doktorskich i pracach naukowych, których tematem jest biblioterapia lub m.in. biblioterapia, powstałych w uniwersytetach na całym świecie.

Natomiast w „Dziale Międzynarodowym” zamieszczamy przedruk z czasopisma „The Arts in Psychotherapy” artykułu, pt.: „Poetry therapy: An investigation of a multi-dimensional clinical model”, za zgodą jego autorów ze Stanów Zjednoczonych, tj. prof. Nicholasa F. Mazzy z Florida State University i prof. Christophera J. Haytona z Saint Leo University. Pierwszy z nich jest m.in. także autorem książki, pt.: „Poetry Therapy: Theory and Practice”, New York-London, wydanie pierwsze 2004, wydanie drugie 2016, oraz redaktorem naczelnym czasopisma „Journal of Poetry Therapy: The Interdisciplinary Journal of Practice, Theory, Research, and Education”, również przewodniczącym amerykańskiego stowarzyszenia National Association for Poetry Therapy (NAPT).

Autorką drugiego artykułu, pt.: „Some mechanisms of psychotherapeutic effects in bibliotherapy”, jest Alena A. Golzitskaya z Instytutu Psychologii Rosyjskiej Akademii Edukacji w Moskwie.

Recenzenci

Consulting editors

Prof. dr hab. Zbigniew Andres

Dr Lucyna Biały

Prof. UW. dr hab. Danuta Borecka-Biernat

Prof. UMCS dr hab. Stanisława Byra

Dr Dorota Chmielewska-Łuczak

Dr Halina Czernianin

Dr Małgorzata Czerwińska

Dr Mirosława Furmanowska

Dr hab. Artur Jazdon

Dr Marta Kochan-Wójcik

Prof. APS dr hab. Agnieszka Konieczna

Prof. UW. dr hab. Andrzej Ładyżyński

Dr Wanda Matras-Mastalerz

Dr Joanna Piskorz

Dr Ryszard Poprawa

Dr Małgorzata Prokosz

Prof. UW. dr hab. Alicja Senejko

Prof. APS dr hab. Bernadeta Szczupał

Dr Anita Stefańska

Prof. PWSZ im. Witelona w Legnicy dr hab. Wita Szulc

Prof. UP w Krakowie, dr hab. Jolanta Zielińska

Prof. WSNS Pedagogium w Warszawie, dr hab. Hanna Żuraw

Prof. UWM dr hab. Agnieszka Żyta

Wskazówki dla autorów

Guidelines for Authors

Artykuł zapisany jako dokument tekstowy w formacie DOC prosimy przesłać drogą elektroniczną na adres: k.chatzipentidis@psychologia.uni.wroc.pl

Prosimy o używanie pisma Times New Roman. Wielkość pisma:

- imię i nazwisko autora (autorów), ich afiliacja – 12;
- tytuł opracowania wyśrodkowany i pogrubiony – 14;
- śródtytuły wyśrodkowane, bez numeracji – 12;
- tekst podstawowy, odstęp między wierszami 1,5, marginesy 2,5 cm – 12.

Cytaty prosimy pisać kursywą, bez cudzysłowu, dłuższe cytaty prosimy wydzielać z tekstu, odstęp między wierszami 1,0. Tabele i rysunki prosimy ponumerować kolejno w całym artykule i opatrzyć odpowiednio tytułem lub podpisem:

- rysunki w postaci elektronicznej prosimy dostarczać w formatach importowalnych do programu MS Word, np. tif, jpg, bmp, eps, pcx, wmf;
- rysunki sporządzone w wewnętrznym programie MS Word powinny stanowić całość;
- elementy powinny być zgrupowane (nie powinny być rysowane bezpośrednio w pliku tekstowym).

Odsyłacze należy umieszczać w strukturze tekstu w nawiasach (np. Czernianin 2008, s.63). Tekst powinien zawierać bibliografię. Do artykułu należy dołączyć streszczenie lub abstrakt w języku polskim i w języku angielskim wraz z tytułem. Abstrakt, np. według następującego porządku: 1) przedmiot i cel badań, 2) metoda badań, 3) rezultat badań, 4) konkluzja.

Minimalny okres oczekiwania na opublikowanie tekstu wynosi ok. 6 miesięcy (półrocznik). W przypadku, gdy opinie na temat oferowanego tekstu są rozbieżne, okres oczekiwania może być dłuższy. Materiały nadesłane do redakcji (wydruki, płyty CD) nie są zwracane.

Redakcja prosi autorów publikacji o ujawnianie informacji o podmiotach przyczyniających się do powstania publikacji (wkład merytoryczny, rzeczowy, finansowy). Główną odpowiedzialność za podanie tych informacji ponosi autor zgłaszający artykuł. „Ghostwriting”, „guest authorship” są przejawem nierzetelności naukowej, a wszelkie wykryte przypadki będą demaskowane.

ZOSTAŃ BIBLIOTERAPEUTĄ!

Instytut Psychologii Uniwersytetu Wrocławskiego zaprasza na
STUDIA PODYPLOMOWE BIBLIOTERAPII

Studia przeznaczone są dla:

- wychowawców i nauczycieli
- bibliotekarzy i polonistów
- psychologów i pedagogów
- pracowników służb socjalnych, pracowników służby zdrowia oraz osób duchownych

Na studiach zdobędziesz wiedzę i umiejętności z zakresu zastosowania biblioterapii w rozwiązywaniu psychologicznych i pedagogicznych problemów osób chorych, nieprzystosowanych społecznie, potrzebujących wsparcia psychicznego na różnych etapach życia.

Studia pomogą Ci wzbogacić warsztat pracy o nowe, szersze spojrzenie na książkę i pokażą możliwości działań terapeutycznych w oparciu o materiał czytelniczy.

Studia adresowane są przede wszystkim do osób zainteresowanych praktycznym zastosowaniem biblioterapii, niemniej jednak program uwzględnia też przygotowanie do pracy naukowej w dziedzinie biblioterapii, metodologię badań naukowych, zgodnie z zaleceniami organizacji międzynarodowych zajmujących się standardami edukacji w zakresie terapii przez sztukę.

Czas trwania studiów: 2 semestry, 162 h praktyki i teorii

www.psychologia.uni.wroc.pl